

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.04.00/73-309/566

22/09/2010

Konu: Kültür yatırımları ve girişimlerinin teşvikine ilişkin
5225 sayılı Kanun uyarınca yapılacak işlemler

GENELGE
2010-109

1- Genel Açıklamalar

Bilindiği üzere, 21/7/2004 tarihli ve 25529 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanununun,

5 inci maddesinin birinci fıkrasının ‘Sigorta primi işveren paylarında indirim’ konulu (c) bendinde; *“Bu Kanun uyarınca belgelendirilmiş kurumlar vergisi mükellefi yatırımcı veya girişimcilerin, ilgili idareye verecekleri aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde çalıştıracakları işçilerin, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin, yatırım aşamasında üç yılı aşmamak şartıyla %50’si, işletme aşamasında ise yedi yılı aşmamak şartıyla %25’i, Hazinece karşlanır.*

Bu bendin uygulanması ile yatırım veya işletmenin niteliği dikkate alınarak mükellefin çalıştırabileceği azamî işçi sayısına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.”

6 ncı maddesinde ise; *“Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasına yönelik tercih ve öncelikleri belirlemeye yetkilidir.*

5 inci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerindeki teşvik ve indirim unsurlarından yararlanan kültür yatırım ve girişimleri için başka bir teşvik mevzuatında da benzer teşvik ve indirimlerin bulunması halinde, yatırımcı veya girişimcinin lehine olan hükümler uygulanır.

Kültür yatırımı veya girişimlerine yönelik teşvik ve indirim unsurları ile bunlardan yararlanmaya yönelik diğer usul ve esaslar, Bakanlık ve ilgili bakanlıklar ile Hazine ve Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlıklarınca müştereken tespit edilir.”

hükümleri yer almaktadır.

5225 sayılı Kanunun yukarıda bahsi geçen 5 inci ve 6 ncı maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve 14/7/2006 tarihli ve 26228 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kültür Yatırım ve Girişimlerine Gelir Vergisi Stopajı, Sigorta Primi İşveren Payı ve Su Bedeli İndirimi İle Enerji Desteği Uygulamasına Dair Yönetmelikte açıklanmıştır.

Söz konusu Yönetmeliğin,

Sigorta Primi İşveren Payı İndirimi konulu 6 ncı maddesinde,

(1) Kurumlar vergisi mükellefi olan kültür belgeli yatırımcı veya girişimcilerin, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde fiilen çalıştıracakları işçilerin, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren paylarının yatırım aşamasında üç yılı aşmamak üzere yüzde ellisi, işletme aşamasında yedi yılı aşmamak üzere yüzde yirmi beşi oranındaki tutar, Bakanlık Bütçesine konulacak ödenekten karşlanır. Bakanlık, sigorta

primi işveren paylarına ilişkin indirim tutarlarını, Sosyal Güvenlik Kurumunun talep tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde öder.

(2) Sigorta primi işveren payı indiriminden yararlanabilmek için çalıştırılacak sigortalılara mahsus olarak düzenlenen aylık prim ve hizmet belgesinin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesinde belirtilen süre ve şekilde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmiş olması şarttır.

(3) Birinci fıkra hükmünün uygulanması ile kültür yatırım veya girişimlerinin nitelikleri dikkate alınarak işverence çalıştırılabilecek azami işçi sayısının belirlenmesiyle ilgili usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.”

Ortak esaslar başlıklı 10 uncu maddesinde ise,

“(1) Kanunda belirtilen teşvik uygulama süreleri, kültür belgesinin alındığı ve faaliyete başlandığı tarihten itibaren hesaplanır.

(2) Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerindeki teşvik ve indirim unsurlarından yararlanan kültür yatırım ve girişimleri için başka bir teşvik mevzuatında da benzer teşvik veya indirimlerin bulunması halinde, yatırımcı veya girişimcilerin lehine olan hükümler uygulanır.

(3) Belgeli yatırımı veya girişimi Bakanlığın izni ile devralanlar, devir tarihinden itibaren kalan süreler içinde bu Yönetmelik esaslarına göre teşvik ve indirimden yararlanırlar. Devredilen belgelerde belgenin ilk verildiği tarih ve eski belge numarası belirlenir.

(4) Aynı yatırımcı veya girişimcinin birden fazla belgeli yatırım veya girişiminin bulunması halinde, bu Yönetmelik çerçevesinde uygulanan teşvik ve indirimler her bir yatırım veya girişim için ayrı ayrı tespit edilir.

(5) Kültür belgesinin hükümsüz olması veya Bakanlıkça iptal edilmesi gibi haller nedeniyle yatırımcı veya girişimcilerin teşvik veya indirim hakkını kaybetmeleri halinde durum, Bakanlıkça on beş gün içinde uygulayıcı kurum ve kuruluşlara yazılı olarak bildirilir.

(6) Kültür yatırımı veya girişimlerine yönelik olarak bu Yönetmelikte düzenlenen teşvik ve indirim unsurları ile bunlardan yararlanmaya yönelik diğer usul ve esaslar, Bakanlık ve ilgili bakanlıklar ile Hazine ve Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlıklarınca müştereken tespit edilir.

denilmektedir.

5225 sayılı Kanuna ve anılan Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinin uygulanmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkartılan Yönetmeliğe istinaden sosyal güvenlik il müdürlüklerimizce/ sosyal güvenlik merkezlerimizce yapılacak olan işlemler ile uygulamanın usul ve esasları aşağıda açıklanmıştır.

2- Teşvik Kapsamına Giren İşyerleri

5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden kurumlar vergisi mükellefi olan işverenlerden, Kültür ve Turizm Bakanlığından ‘Kültür Yatırım Belgesi’ veya ‘Kültür Girişim Belgesi’ almış olan işverenler yararlanabileceklerdir.

3- Kapsama Giren İşverenlerce Yapılacak Başvurunun Şekli ve Yeri

Kurumlar vergisi mükellefi olan ve Kültür ve Turizm Bakanlığından ‘Kültür Yatırım Belgesi’ veya ‘Kültür Girişim Belgesi’ almış olan işverenler, işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine ‘Kültür Yatırım’ veya ‘Kültür Girişim Belgesi’ ile kurumlar vergisi mükellefi olduklarına ilişkin ilgili vergi dairesinden almış oldukları belgeyi dilekçe ekinde ibraz etmek suretiyle başvuruda bulunacaklardır.

Kapsama giren işverenlerce yapılan başvuru üzerine dilekçe ve eki belgeler sigorta primleri servisine intikal ettirilecektir. Sigorta primleri servis personeli tarafından gerekli inceleme yapıldıktan sonra, uygun görülmesi halinde, dilekçe ve eki belgeler sistem üzerinde gerekli tanımlamanın yapılmasını teminen mucip ekinde süpervizöre intikal ettirilecektir.

Süpervizörlerce, işveren sistemi ana menü üzerinden 9-1-3 nolu seçenekler işaretlenmek suretiyle erişilen TAHAKKUK/TAHSİLAT PARAMETRELERİ ekranı vasıtasıyla,

- Kültür Yatırım Belgesi almış olan işyerleri; Kültür Yatırımı Giriş,
  - Kültür Girişim Belgesi almış olan işyerleri; Kültür Girişimi Giriş,
- seçenekleri işaretlenmek suretiyle tanımlanacaktır.

4- Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin Düzenlenmesi

Sosyal güvenlik il müdürlüklerimizce/ sosyal güvenlik merkezlerimizce sisteme tanımlanmış olan işyerlerine ilişkin olarak düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgeleri,

- Kültür Yatırım Belgesi almış olan işverenler için, 55225 sayılı kanun numarası
  - Kültür Girişim Belgesi almış olan işverenler için, 25225 sayılı kanun numarası
- seçilmek suretiyle Kuruma gönderilecektir.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanununun 90 ıncı maddesinin altıncı fıkrasına istinaden çıkartılan, İşverenlere Verilen Devlet Yardımı, Teşvik ve Desteklerde Sosyal Güvenlik Kurumundan Alınacak Borcu Yoktur Belgesinin Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğde, 5225 sayılı Kanunda öngörülen işveren hissesi sigorta prim teşvikinin 5510 sayılı Kanununun 90 ıncı maddesinde öngörülen teşvik ve destekler kapsamında yer aldığı belirtilmiştir.

Dolayısıyla, 5225 sayılı Kanunda öngörülen işveren hissesi sigorta primi teşvikinden yararlanabilmesi için, anılan Kanunda öngörülen şartların yanı sıra, 5510 sayılı Kanununun 90 ıncı maddesinin altıncı fıkrası uyarınca, işverenin, Türkiye genelinde yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının toplamının 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen aylık asgari ücretin brüt tutarından fazla olmaması gerekmektedir.

Hal böyle olmakla birlikte, yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmakla birlikte söz konusu borçları 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesine istinaden tecil ve taksitlendirilmiş ya da çeşitli kanunlar gereğince yeniden yapılandırılmış olan işverenler, yapılandırma veya taksitlendirme işlemlerinin devam ediyor olması ve yapılandırma veya taksitlendirme kapsamına girmeyen yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının toplamının 4857 sayılı Kanun gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen aylık asgari ücretin brüt tutarından fazla olmaması kaydıyla, aylık prim ve hizmet belgelerini 55225/25225 sayılı kanun numarasını seçmek suretiyle gönderebileceklerdir.

Tecil ve takside bağlanmış ya da yapılandırılmış olan borçlara ilişkin ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi halinde, söz konusu tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma işleminin bozulmasının ardından hesaplanan borcun tebliğinden itibaren bir aylık süre içinde ödenmesi halinde, sigorta primi işveren hissesi teşvikinden usulüne uygun yararlanılmış sayılacaktır. Buna karşın tecil ve takside bağlanmış ya da yapılandırılmış olan borçlara ilişkin ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi ve bozma işleminin ardından hesaplanan borcun tebliğinden itibaren bir aylık süre içinde borçların ödenmemesi halinde, daha önce yararlanılmış olan teşvik tutarları ilgililerden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilecektir.

Öte yandan, kapsama giren işverenlerin, 5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanabilmeleri için aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içinde Kuruma vermeleri gerekmektedir.

Bu nedenle, aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi geçirildikten sonra Kurumumuza verilmiş olması halinde, tahakkuk edecek sigorta primlerinin sigortalı ve işveren hisselerinin tamamı işverenlerden tahsil edilecektir.

5- Sigorta Prim Teşvikinden Yararlanılabilecek Azami Sigortalı Sayısı

Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden kültür yatırım ve girişimlerinde çalıştırılabilecek azami işçi sayısı, 28/1/2009 tarihli ve 27124 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kültür Yatırımı ve Girişimlerinde Teşvik Kapsamında Çalıştırılacak Personele İlişkin Usul Esaslara Dair Tebliğde açıklanmıştır.

Anılan Tebliğ uyarınca,

- Kültür girişim belgesi almış işletmelerde çalıştırılacak azami personel sayısı;

a) Kültür Merkezlerinde:

1. 1. A Sınıfı Kültür Merkezleri.....; 100 kişi,
2. 2. B Sınıfı Kültür Merkezleri.....; 60 kişi,
3. 3. C Sınıfı Kültür Merkezleri.....; 50 kişi,

b) Çok Amaçlı Salonlarda:

4. 1. A Sınıfı Çok Amaçlı Salonlar.....; 50 kişi,
5. 2. B Sınıfı Çok Amaçlı Salonlar.....; 30 kişi,
6. 3. C Sınıfı Çok Amaçlı Salonlar.....; 20 kişi,

c) Müzelerde:

7. 1. 250 m²'den küçük.....; 4 kişi,
8. 2. 250 m²-500 m² arası.....; 8 kişi,
9. 3. 501 m²-1000 m² arası.....; 20 kişi,
10. 4. 1001 m²-2000 m² arası.....; 40 kişi,
11. 5. 2000 m²' den büyük.....; 80 kişi,

ç) Kütüphane, Arşiv ve Dokümantasyon Merkezlerinde:

1. Doküman miktarı 5.000-10.000 adet olan.....; 5 kişi,
2. Doküman miktarı 10.001-50.000 adet olan.....; 10 kişi,
3. Doküman miktarı 50.001-100.000 adet olan.....; 15 kişi,
4. Doküman miktarı 100.000 adetten fazla olan.....; 40 kişi,

d) Sanat Galerilerinde:

1. 100 m²-250 m² arası.....; 3 kişi,
2. 251 m²-500 m² arası.....; 5 kişi,
3. 501 m² -1000 m² arası.....; 20 kişi,
4. 1000 m²' den büyük.....; 50 kişi,

e) Sanat Atölyelerinde:

1. Bir sanat dalı için.....; 3 kişi,
2. Her ilave sanat dalı için.....; +1 kişi,

f) Sinemalarda:

1. 250 koltuktan az.....; 8 kişi,
2. 250 -750 koltuk.....; 15 kişi,
3. 751 -1250 koltuk.....; 30 kişi,
4. 1251-2000 koltuk.....; 40 kişi,
5. 2000 koltuktan fazla.....; 50 kişi,

g) Araştırma, Eğitim Uygulama Merkezlerinde:

1. 500 m²'den küçük.....; 20 kişi,
2. 500 m²-1000 m² arası.....; 30 kişi,
3. 1001 m²-2000 m² arası.....; 40 kişi,

4. 2000 m²'den büyük.....; 80 kişi,
- Kültür yatırım belgesi almış işletmelerde çalıştırılacak azami personel sayısı ise:
a) 500 m²'den küçük yatırımlarda.....; 35 kişi,
b) 500 m²-1000 m² arası yatırımlarda.....; 50 kişi,
c) 1001 m²-2000 m² arası yatırımlarda.....; 80 kişi,
ç) 2001 m²-4000 m² arası yatırımlarda.....; 120 kişi,
d) 4001 m²-6000 m² arası yatırımlarda.....; 150 kişi,
e) 6000 m²'den büyük yatırımlarda.....; 200 kişi,
olacaktır.

Diğer taraftan, 5225 sayılı Kanun kapsamına giren işyerlerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızca verilen izinle, toplam personelin %10'unu aşmayacak sayıda yabancı uzman personel ve sanatçı çalıştırılabilecek olup, bu oran Kültür ve Turizm Bakanlığınca %10 oranında artırılabilir. Yabancı uzman personel ile sanatçılar, en erken işletmenin faaliyete geçmesinin üç ay öncesinden itibaren çalışmaya başlayabileceklerdir.

6- Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşvikinden Yararlanılacak Süre

5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden;

- 'Kültür Yatırım Belgesi' almış olan işverenler, söz konusu belgenin alındığı tarihten itibaren yatırım aşamasında üç yılı,
- 'Kültür Girişim Belgesi' almış olan işverenler ise, söz konusu belgenin alındığı tarihten işletme aşamasında yedi yılı, aşmamak şartıyla yararlanabileceklerdir.

7- Kültür ve Turizm Bakanlığınca Karşılancak İşveren Hissesi Sigorta Prim Tutarının Hesaplanması

5225 sayılı Kanun uyarınca;

- 'Kültür Yatırım Belgesi' almış olan işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplan sigorta primi işveren hissesinin üç yılı aşmamak üzere %50'si,
- 'Kültür Girişim Belgesi' almış işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların ise prime esas kazançları üzerinden hesaplan sigorta primi işveren hissesinin yedi yılı aşmamak üzere %25'i, Kültür ve Turizm Bakanlığınca bütçesine konulan ödenekten karşılanacaktır.

Dolayısıyla, işveren hissesi sigorta prim tutarının Kültür ve Turizm Bakanlığınca bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak kısmının hesaplanması sırasında, kapsama giren sigortalıların sigorta primine esas kazanç tutarlarının, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre hesaplanan prime esas kazanç alt sınırının üzerinde olup olmadığına bakılmayacaktır.

Örnek 1- Kültür merkezi inşaatı olarak faaliyet gösteren işyerinden dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığınca 'Kültür Yatırım Belgesi' almış, Kurumlar vergisi mükellefi olan, Türkiye genelinde yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmayan ve kısa vadeli sigorta kolları prim oranı (%3) olan (B) Anonim Şirketinin, kapsama giren sigortalılarına ilişkin 1 nolu belge türü ve 5225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlemiş olduğu 2010/Temmuz ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı sigortalıların prime esas kazanç tutarlarının toplamının 6.000,00 TL olduğu varsayıldığında, tahakkuk eden primler,

$6.000,00 \times 14 / 100 = 840,00$ TL sigortalı hissesine ait işveren tarafından ödenecek olan tutar,

$6.000,00 \times 21.5 / 100 = 1.290,00$ TL işveren hissesi,

$1.290,00 \times 50 / 100 = 645,00$ TL işveren hissesine ait işveren tarafından ödenecek olan tutar,

$1.290,00 \times 50 / 100 = 645,00$ TL işveren hissesine ait Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanacak olan tutar,
olacaktır.

Bu durumda,

- İşveren tarafından ödenmesi gereken tutar: $840,00 \text{ TL} + 645,00 \text{ TL} = 1.485,00 \text{ TL}$,

- Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanacak olan tutar: $645,00 \text{ TL}$,

olacaktır.

Örnek 2- Müze olarak faaliyet gösteren işyerinden dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığından 'Kültür Girişim Belgesi' almış, Kurumlar vergisi mükellefi olan, Türkiye genelinde yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmayan ve kısa vadeli sigorta kolları prim oranı (%1,5) olan (D) Limited Şirketinin, kapsama giren sigortalılarına ilişkin 1 nolu belge türü ve 25225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlemiş olduğu 2010/Temmuz ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı sigortalılarının prime esas kazanç tutarları toplamının $14.000,00 \text{ TL}$ olduğu varsayıldığında, tahakkuk eden primler,

$14.000,00 \times 14 / 100 = 1.960,00 \text{ TL}$ sigortalı hissesine ait işveren tarafından ödenecek olan tutar,

$14.000,00 \times 20 / 100 = 2.800,00 \text{ TL}$ işveren hissesi,

$2.800,00 \times 75 / 100 = 2.100,00 \text{ TL}$ işveren hissesine ait işveren tarafından ödenecek olan tutar,

$2.800,00 \times 25 / 100 = 700,00 \text{ TL}$ işveren hissesine ait Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanacak olan tutar,

olacaktır.

Bu durumda,

- İşveren tarafından ödenmesi gereken tutar: $1.960,00 \text{ TL} + 2.100,00 \text{ TL} = 4.060,00 \text{ TL}$,

- Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanacak olan tutar: $700,00 \text{ TL}$,

olacaktır.

Diğer taraftan, 5225 sayılı Kanunda, sigorta primi işveren hissesinin 'Kültür Yatırım Belgesi' almış işyerlerinde %50'sinin, 'Kültür Girişim Belgesi' almış işyerlerinde %25'inin Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanabilmesi için, sigortalı hissesi ile anılan Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesinin işverence ödenmesi şartı yer almadığından, 25225/55225 sayılı Kanunun numarası seçilmek suretiyle düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde Kuruma gönderilmesi halinde sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanılmış olacaktır.

Ancak bu durumda, işverenin yasal ödeme süresi geçmiş borcu olacağından, bu borcun 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin brüt tutarından fazla olması halinde takip eden aylarda 25225/55225 sayılı kanun numarasının seçilmemesi gerekmektedir.

Örnek 3- Kapsama giren (K) Anonim Şirketince 55225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle Kuruma verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgesinden dolayı tahakkuk eden primlerin;

İşveren tarafından ödenmesi gereken prim aslı: $32.000,00 \text{ TL}$,

Hazine tarafından ödenmesi gereken prim aslı: $11.000,00 \text{ TL}$,

olduğu ve anılan işveren tarafından bahse konu primlerin yasal süresi dışında ödenecek olduğu varsayıldığında, işveren tarafından, yalnızca $32.000,00 \text{ TL}$ ve $32.000,00 \text{ TL}$ 'ye isabet eden gecikme cezası ve gecikme zammı ödenecektir.

Öte yandan, aylık prim ve hizmet belgesinin 25225/55225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle gönderilmesi sırasında yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunup bulunmadığı konusunda bilgisayar programlarınca yapılacak borç

sorgulaması sırasında, işverenin Türkiye genelindeki diğer işyerlerinden kaynaklanan yasal ödeme süresi geçmiş borçlarının olup olmadığı sorgulanmadığı gibi, ilgili işyerinin bir önceki aya ilişkin düzenlenmiş olan aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan borçları da sorgulanmadığından, Türkiye genelinde tescilli işyerlerinden kaynaklanan borçları 16 yaşından büyükler için belirlenmiş asgari ücretin brüt tutarından fazla olan işverenlerin, e-sigorta programları vasıtasıyla aylık prim ve hizmet belgesinin gönderilmesi sırasında 25225/55225 sayılı kanun numarası açılrsa dahi söz konusu kanun numarasını seçmemeleri gerekmektedir.

8- Diğer Teşvik Kanunlarından Yararlanan İşverenlerin 5225 Sayılı Kanunda Öngörülen Teşvikten Yararlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Diğer teşvik kanunlarına istinaden işveren hissesi sigorta prim teşviki uygulamasından yararlanmakta olan işverenlerin, teşvik kapsamına giren sigortalılarından dolayı aynı dönem içinde mükerrer olarak 5225 sayılı Kanunda öngörülen teşvikten yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 1- ‘Teşvik Girişim Belgesi’ almış olan (A) Limited Şirketinin (B) sigortalısından dolayı 4447 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinde, (D) sigortalısından dolayı da 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen teşvikten %50 ölçüde yararlanmaya hak kazanmış olduğu ve işyerinde diğer teşvik kanunları kapsamına girmeyen 5 sigortalı daha çalıştırdığı varsayıldığında, anılan işveren;

- 4447 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin kapsamına giren (B) sigortalısını 5921 sayılı kanun numarası,
- 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin onuncu fıkrası kapsamına giren (D) sigortalısını 54857 sayılı kanun numarası,
- Diğer teşvik kanunları kapsamına girmeyen 5 sigortalısını ise 25225 sayılı kanun numarası,

seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgesi ile bildirebilecektir.

Diğer taraftan, söz konusu teşvikten yararlanılabilmesi için aranılan şartlardan biri de, sigortalının fiilen çalışmasıdır. Buna göre, anılan Kanunda öngörülen diğer şartlara sahip olmasına rağmen ay içinde çeşitli nedenlerle (yıllık ücretli izin ve istirahat gibi) fiilen çalışmamış olan sigortalılara, işverenlerce ücret ödenmesi halinde, fiilen çalışılmamış sürelerle ilişkin ödenen ücretlerden dolayı söz konusu teşvikten yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, gerek 5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden, gerekse 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde öngörülen beş puanlık prim indiriminden, sigortalının prime esas kazanç üst sınırına kadar olan kazançlarından dolayı yararlanılması mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle, kapsama giren sigortalıların fiilen çalışmış oldukları süreler için hak kazanmış oldukları ücretlerinden dolayı 5225 sayılı Kanunda öngörülen teşvikten, fiilen çalışılmamış sürelerle ilişkin ödenen ücretlerden dolayı 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen beş puanlık prim indiriminden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Örnek 2- ‘Kültür Girişim Belgesi’ alınmış olan bir işyerinde 2010/Temmuz ayında 22 gün fiilen çalışıp 8 gün yıllık ücretli izinli olan bir sigortalıya işvereni tarafından 30 günlük ücret ödendiği varsayıldığında, söz konusu sigortalının 2010/Temmuz ayındaki 22 günlük fiili çalışması karşılığında ödenen ücretlerine ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi 25225 sayılı kanun numarası, 8 günlük yıllık ücretli izinli olduğu süreler karşılığında ödenen ücretlerine ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi 5510 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle Kuruma gönderilebilecektir.

Bu durumda, gerek 55225/25225 sayılı Kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenecek, gerekse 5510 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde, eksik gün nedeninin işaretlenmesi gerektiğinden, bu nitelikteki sigortalılar için eksik gün nedeni olarak ‘Diğer Nedenler’ seçeneği işaretlenecek ve bu prim

belgeleri ile ilgili olarak Kuruma verilecek olan 'Ek-10 Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formları' ekine, sigortalıların bildirildiği diğer prim belgesinin sureti eklenecektir.

Kapsama giren sigortalıların 28, 29 veya 31 gün çeken ayın tamamı için ücret almış olmaları ve söz konusu ayların bazı günlerinde fiili çalışmalarının bulunması, bazı günlerinde ise fiili çalışmalarının bulunmaması durumunda, yukarıda belirtilen her iki belgede kayıtlı prim ödeme gün sayısının toplamının 30'un altında veya üstünde olması mümkün olmadığından, bu sigortalılar için;

- 25225/55225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı, fiilen çalışılan gün sayısı üzerinden,

- 5510 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı ise, 30 günden, 5225 sayılı Kanun kapsamında fiilen çalışılan gün sayısı çıkartılmak suretiyle (30 gün – Fiilen çalışılan gün sayısı) bulunan gün sayısı üzerinden,

Kuruma bildirilecektir.

9- İşyerinin Devredilmesi Halinde Yapılacak İşlemler

5225 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci paragrafında, belgeli yatırımı veya girişimi, Bakanlığın izni ile devralanların kalan süre için bu Kanun hükümleri çerçevesinde teşvik ve indirim uygulamasından yararlanacakları öngörülmüştür.

Buna göre, 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkraya hükmüne uygun nitelikte devir edilen veya birleşen, bölünen veya nevi değiştiren işyerleri, kültür yatırım veya girişimini Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ile devraldıklarını, adı geçen Bakanlıktan alınacak resmi belge ile kanıtlamaları halinde, devir tarihinden sonraki bakiye süreler içinde sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanabileceklerdir.

Buna karşın, işyerini devir alan işverenlerin kültür yatırım veya girişimini Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ile devraldıklarını kanıtlayamamaları halinde bu işverenler bakiye süreler için Kanunda öngörülen teşvikten yararlanamayacaklardır. Bu durumda, aylık prim ve hizmet belgelerinin 25225/25225 sayılı Kanun numarası seçilmek suretiyle gönderilebilmesi amacıyla daha önce sistem üzerinde yapılmış tanımlama da sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince iptal edilecektir.

10- İşyerinin Faaliyetinin Sona Ermesi Halinde Yapılacak İşlemler

5225 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında, yatırım veya girişimlere 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebeplerle son verilmesi halleri hariç olmak üzere, bu Kanun uyarınca belge alan yatırımcıların veya girişimcilerin, faaliyetlerini sona erdirmeleri ve bir yıl içinde tekrar başlamamaları halinde, yatırım aşamasında yararlandıkları istisna, muafiyet ve hakların parasal tutarını ilgili mevzuat hükümleri gereğince ödemekle yükümlü oldukları, istisna hallerinde ödeme yükümlülüğünün kaldırılmasına Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça karar verileceği öngörülmüştür.

Mücbir sebepler 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesinde:

1- Vergi ödevlerinden herhangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk,

2- Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler,

3- Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler,

4- Sahibinin iradesi dışındaki sebepler

olarak belirtilmiştir.

Buna göre, Kültür ve Turizm Bakanlığından alınmış olan 'Kültür Yatırım Belgesi' ile kültür yatırıma başladığı anlaşılan işverenlerin, 213 sayılı Kanunda belirtilen mücbir sebepler hariç yatırım süresi veya işletme süresi içinde faaliyetlerini sona erdirmeleri ya da

yatırım süresi veya işletme süresi içinde faaliyetlerine ara verdikten sonra bir yıl içinde yeniden faaliyete başlamamaları halinde, yatırım süresi içinde Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanan işveren hissesi prim tutarlarının tamamı 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenlerden tahsil edilecektir.

Bu durumda işverenlerden, bir ay süreli tebligat ile daha önce 25225/55225 sayılı kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenen aylık prim ve hizmet belgeleri için iptal nitelikte ve Kanun numarası seçilmeksizin asıl nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi düzenleyerek Kurumumuza vermeleri istenilecek, verilmemesi halinde söz konusu belgeler sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince re'sen düzenlenerek tahakkuk eden fark primler gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenlerden tahsil edilecektir.

11- Diğer Hususlar

11.1- 5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşviki, Kanunun yayımını izleyen aybaşından (1/8/2004 tarihinden) itibaren yürürlüğe girdiğinden, 'Kültür Yatırım Belgesi' veya 'Kültür Girişim Belgesi' almış Kurumlar vergisi mükellefi olan işverenler, söz konusu belgeleri aldıkları tarihten itibaren sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanmaya hak kazanmış olacaklardır.

Dolayısıyla, 'Kültür Yatırım Belgesi' veya 'Kültür Girişim Belgesi' almış olmakla birlikte, aylık prim ve hizmet belgelerinin Kuruma gönderildiği tarih itibariyle Türkiye genelinde yasal ödeme süresi geçmiş borçları 16 yaşından büyükler için belirlenmiş asgari ücretin brüt tutarının altında olan veya borçları çeşitli kanunlar uyarınca yeniden yapılandırılmış ya da 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine istinaden tecil ve taksitlendirilmiş olup ödeme yükümlülüklerini düzenli olarak yerine getirmiş olan işverenlerce, bu Genelgenin yayımlandığı tarihten önce kanun numarası seçmeden yasal süresi içinde Kurumumuza vermiş oldukları aylık prim ve hizmet belgesi için iptal nitelikte, 25225/55225 sayılı Kanun numarası seçmek suretiyle asıl nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi düzenleyerek Kurumumuza vermeleri halinde, geriye yönelik olarak sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanmaları mümkün olacaktır.

11.2- 'Kültür Yatırım Belgesi' veya 'Kültür Girişim Belgesi' hangi işyeri için alınmış ise 5225 sayılı Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden de, belgenin alındığı işyerinde çalışan sigortalılardan dolayı yararlanılabilecektir. Dolayısıyla, aynı işverenin birden fazla işyerinin bulunması halinde, 'Kültür Yatırım Belgesi' veya 'Kültür Girişim Belgesi' alınmamış işyerlerinde çalıştırdığı sigortalılardan dolayı söz konusu sigorta prim teşvikinden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

11.3- Kültür belgesinin hükümsüz olması veya Kültür ve Turizm Bakanlığınca iptal edilmesi gibi haller nedeniyle yatırımcı veya girişimcilerin teşvik hakkını kaybetmeleri halinde durum on beş gün içinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Kurumumuza bildirilecek olup, bu işverenlerle ilgili olarak, Genelgenin 10 nolu bölümünün son paragrafında belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

Diğer taraftan, bu nitelikteki işverenlerin aylık prim ve hizmet belgelerini 25225/55225 sayılı kanun numarasını seçerek gönderebilmeleri amacıyla süpervizör tarafından daha önce yapılmış olan kodlama da, yine süpervizör tarafından iptal edilecektir.

11.4- Aylık prim ve hizmet belgelerini 25225/55225 sayılı kanun numarasını seçmek suretiyle Kuruma gönderen işverenlerin, Kanunda öngörülen şartları taşıyıp taşımadıkları, sigorta primleri servislerince her ay düzenli olarak kontrol edilecek ve söz konusu teşvikten yararlanmaması gerektiği halde yararlanmış olan işverenlerle ilgili olarak genelgenin 10 nolu bölümünün son paragrafında belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

11.5- Anılan Kanunda öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşviki, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, aday çırak, çırak ve öğrenciler, harp malulleri ile 3713 ve 2330 sayılı Kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alanlardan yalnızca kısa vadeli sigorta kollarına tabi olanlar, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular, Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler hakkında uygulanmamaktadır.

12- Muvazaalı İşlemlerin Önlenmesi

Söz konusu teşviklerden yararlanan işverenlerce yanlış bilgi ve belge verilmesi, verilen belgelerde tahrifat yapılması veya teşviklerden yararlanma hakkını kaybetmiş olmalarına rağmen teşvikten yararlanmaya devam ettiklerinin sonradan anlaşılması halinde ilgili Bakanlık bütçesinden karşılanan işveren hissesi sigorta prim tutarlarının tamamı 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde belirtilen esaslar doğrultusunda gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle işverenlerden tahsil edilecek, ayrıca anılan Kanunun cezai hükümleri uygulanacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM/

Gereği :

- Merkez ve taşra teşkilatına,

Bilgi :

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına,